«Фармацевтична галузь», № 1 (106), березень 2026

Огляд стану фармацевтичного ринку України та прогноз його розвитку

Ірина Горлова,
директорка компанії SMD

https://www.linkedin.com/in/irinagorlova/

Загальний обсяг фармацевтичного ринку за результатами 2025 р. наблизився до 200 млрд грн, що становить USD 4,7 млрд.

Після різкого падіння на початку війни у 2022 р. ринок відновив позитивне зростання.

У 2025 р. зростання роздрібного сегмента становило 19% у грошовому вимірі (грн) та 2% — у натуральному (в упаковках).

Сегмент державних закупівель у 2025 р. зріс на 29% у грошовому вимірі (грн) і на 11% — у натуральному (в упаковках).

Фармацевтичний ринок в Україні здебільшого фінансується з власних коштів пацієнтів, роздрібний сегмент становить 84%.

Сегмент, що фінансується державою, становить 16% від загального обсягу ринку ліків і зростає набагато активніше.

Децентралізовані закупівлі, що проводять лікарні та регіональні органи охорони здоров'я, становлять 8% ринку. Завдяки впровадженню електронного каталогу Prozorro Market закупівельні ціни в державних закупівлях залишаються значно нижчими, ніж у роздрібній торгівлі.

Дороговартісні та соціально важливі ліки (такі як препарати для лікування пацієнтів з онкологічними захворюваннями, ВІЛ/СНІД, туберкульозом тощо) закуповуються переважно через централізовані механізми закупівель ДП «Медичні Закупівлі України». Частка цього сегмента становить 3% від загального ринку.

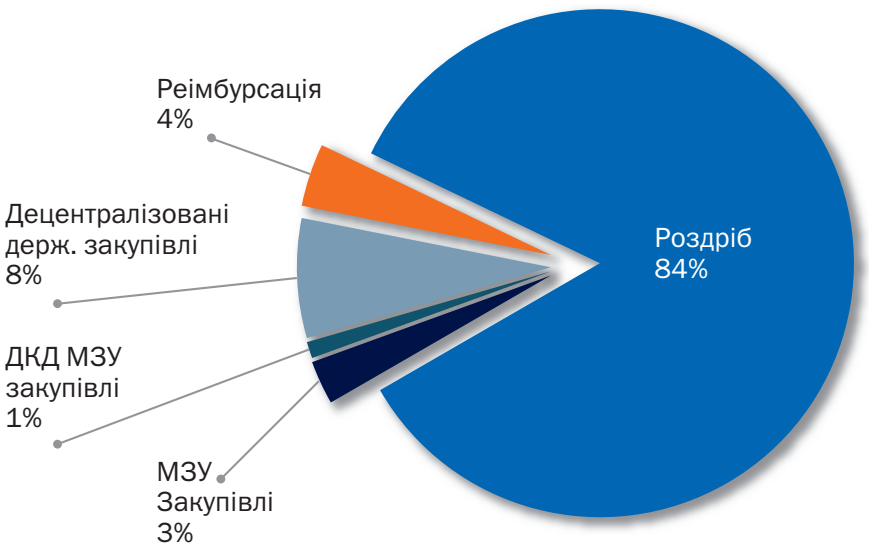
За договорами керованого доступу, за які також відповідає ДП «Медичні закупівлі України», закуповують ліки, які отримали позитивний відгук ОМТ і орієнтовані на лікування пацієнтів із орфаними захворюваннями, та високоефективні інноваційні препарати. У 2025 р. обсяг цих закупівель дорівнював USD 52 млн, що становило приблизно 1,3% від загального обсягу ринку.

Програма реімбурсації «Доступні ліки» на сьогодні охоплює 4% ринку, компенсує вартість препаратів для амбулаторного лікування хворих на артеріальну гіпертензію та цукровий діабет, а також ліків для профілактики інфаркту, інсульту тощо. Основним фактором зростання роздрібного ринку залишається підвищення роздрібних цін в аптеках. Причина полягає як в знеціненні національної валюти, так і в підвищенні цін як таких.

Основним фактором зростання сегмента державних закупівель було збільшення в натуральному вимірі (в упаковках) і зниження закупівельних цін. Таке зниження цін стало можливим завдяки впровадженню інструментів е-каталогу Prozorro Market та застосуванню конкурентних тендерних і переговорних процедур державних закупівель.

Яскравою тенденцією в поліпшенні стану роздрібного ринку є розвиток аптечних мереж та їхніх власних торгових марок (ВТМ). Ринок характеризується високою концентрацією аптечних мереж.

Розподіл ринку за сегментами в 2025 р., грн

Перші п'ятнадцять мереж займають 72% загального обсягу ринку, і процес їхньої консолідації триває. Передумовою для цього є важке матеріальне становище поодиноких аптек та маленьких аптечних мереж, які не витримують конкуренції з великими мережами.

Перші десять аптечних мереж розвивають систему ВТМ. В першу чергу продукція ВТМ продається в сегменті дієтичних домішок, косметики та виробів медичного призначення. Протягом минулого року аптечні мережі активно виходили з ВТМ у сегмент ліків. ВТМ становлять суттєву конкуренцію традиційній аптечній продукції, активно витісняючи її з аптечних мереж.

Подальший розвиток фармацевтичного ринку залежить від низки факторів, які можуть стимулювати або стримувати його зростання.

Серед стримувальних факторів слід відмітити вкрай важку демографічну ситуацію, що призвела до значного демографічного зсуву, а саме — абсолютне і відносне старіння населення, зовнішня міграція молодих людей репродуктивного віку. Ця тенденція спричиняє підвищення поширеності онкологічних, серцево-судинних та дегенеративних захворювань ЦНС, властивих людям старшого віку.

Після закінчення воєнних дій цілком імовірною може бути подальша депопуляція: додатковий відтік молоді після відкриття кордонів з можливим частковим поверненням біженців. Це призведе до подальшого зростання частки людей похилого віку та зменшення населення репродуктивного віку.

Серед факторів, що стимулюють розвиток фармацевтичного ринку, відзначимо розвиток економіки, зумовлений війною, та потужну фінансову допомогу наших закордонних партнерів.

Вищі доходи військовослужбовців збільшують загальну спроможність витрачати кошти, включаючи витрати на охорону здоров'я, які вони покривають із власної кишені. Середньомісячна заробітна плата в країні зростає швидше за інфляцію, її додатково стимулює дефіцит кадрів, коли попит значно перевищує пропозицію.

Розвиток медицини стимулюють виклики, що постали перед системою охорони здоров'я через війну. Зростає попит на термінові та реконструктивні операції внаслідок поранень, а також на відновлювальні операції з імплантацією штучних суглобів. Крім того, збільшується кількість порушень ментального здоров'я нації, зумовлених війною. Все це призводить до підвищення попиту і зростання ринку.

Слід також відмітити такий феномен, як відкладений попит, коли населення своєчасно не проходить обстеження і діагностичні процедури, відкладаючи це на післявоєнний період, як це було після Covid, по закінченні якого відбувся сплеск діагностичних заходів і зросла потреба в лікуванні. Це призводить до збільшення навантження на систему охорони здоров'я з відкладеною діагностикою і лікуванням хвороб на останніх, запущених стадіях. З іншого боку, це стимулює розвиток фармацевтичного ринку.

З огляду на вищевикладене прогноз розвитку ринку позитивний, зростання в 2026 р. прогнозують на рівні 8–10%. ◘

Рейтинг аптечних мереж за результатами 2025 р.

	Група компаній	Кіл-ть аптек	Частка в грн, %	Накопичувальна частка, %	
1	«Осан»	2521	21,0		
2	«Соломія-сервіс»	2322	15,5		
3	«Аптека низьких цін»	1630	8,5		
4	«Сіріус-95»	1316	6,7		
5	«Фармастор»	858	5,7	57,3	57,3
6	«Здорова Родина»	628	2,4		
7	«Мед-Сервіс»	558	2,0		
8	«Одеська Фармація»	524	2,0		
9	«Медфарм»	478	1,9		
10	«Маркет Універсал»	379	1,7	10,0	67,3
11	«Фоззі груп»	110	1,5		
12	«Волиньфарм»	260	1,1		
13	«Аптеки Запоріжжя»	104	1,0		
14	«Аснова»	180	0,7		
15	«Анрі-Фарм»	143	0,6	4,9	72,2
	Інші	12 011			27,8

SMD Support in Market Development
http://smd.net.ua/